

ONDERWERP

Adviesmemo Archeologie - 150kV kabelverbinding TenneT
Rotterdam

ONZE REFERENTIE

079278762 0.2

DATUM

8-3-2017

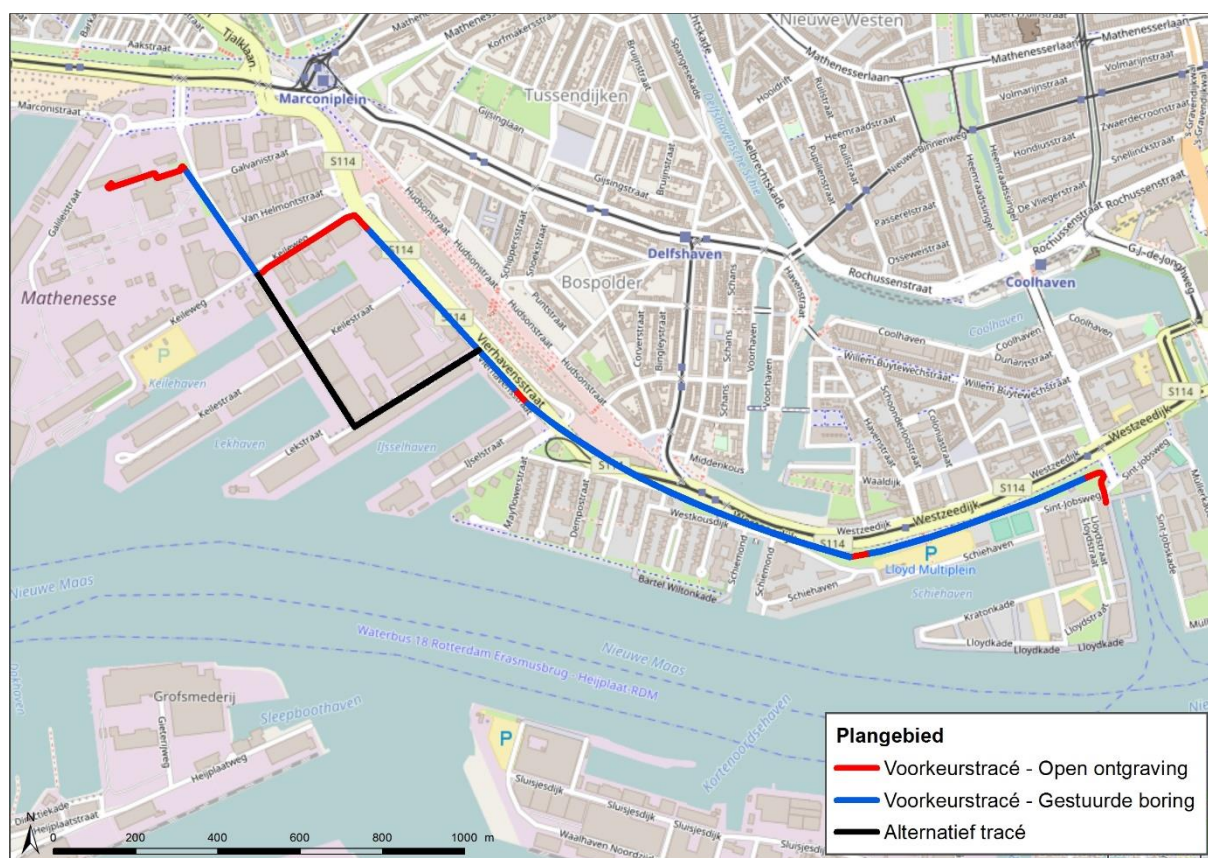
VAN

Koos Mol en Ineke de Jongh

1. Inleiding

In opdracht van TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) heeft Arcadis Nederland B.V. een archeologisch adviesmemo opgesteld voor het plangebied Rotterdam centrum (gemeente Rotterdam). Aanleiding voor het adviesmemo is het voornemen van TenneT om een nieuwe 150kV kabelverbinding in het plangebied te realiseren (Figuur 1). Bij de realisatie van de nieuwe kabelverbinding zullen bodem verstorende werkzaamheden plaats vinden.

De reeds bekende verwachtingen geven geen aanleiding om een (KNA-conform) archeologisch bureauonderzoek uit te voeren, zodat hier is volstaan met een adviesmemo dat tot stand is gekomen in overleg met het Bevoegd Gezag (de gemeente Rotterdam). Samen met de gemeente is gekeken of er (voorspelbare) archeologische waarden in het plangebied aanwezig en wat de kans is dat deze verstoord worden. Dit heeft geresulteerd in een advies wat betreft de verder te nemen stappen.

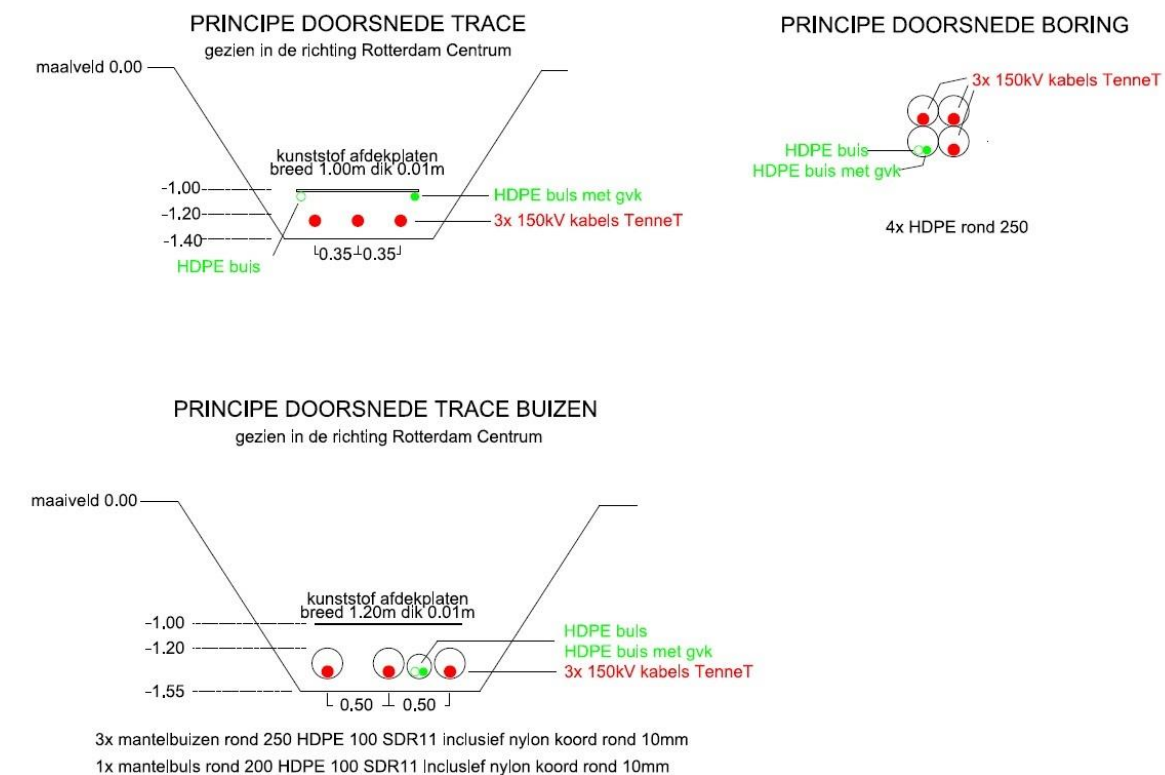

Figuur 1 Plangebied

2. Plangebied, onderzoeksgebied en ingreep

Met het plangebied wordt in dit memo verwezen naar het gebied waar de werkzaamheden voor de realisatie van de nieuwe kabelverbinding gepland zijn. Daarnaast is er een alternatief tracé waar, indien afgeweken moet worden van het voorkeustracé de nieuwe kabelverbinding aangelegd wordt (Figuur 1). Dit alternatieve tracé vormt samen met het voorkeustracé het onderzoeksgebied. Het onderzoeksgebied bevindt zich in Delfshaven, ten westen van het centrum van Rotterdam. De aan te leggen kabel verbindt het hoogspanningsstation op de Marconistraat met het trafostation aan de Sint-Jobsweg. Het voorkeustracé loopt langs de Benjamin Franklinstraat, de Keileweg, Vierhavenstraat en de Westzeedijk. Het plangebied bevindt zich in een residentieel gebied afgewisseld met bedrijventerrein. Het tracé loopt hoofdzakelijk langs infrastructuur en versnipperde groenstroken. De hierboven beschreven verbinding betreft een voorkeustracé. In de huidige planvorming wordt daarnaast een alternatief tracé gehanteerd, dat loopt over de Benjamin Franklinstraat en de Lekstraat (Figuur 1).

Ten behoeve van de verbinding worden twee glasvezelbuizen en drie 150 kV kabels aangelegd, waarbij bodemingrepen plaatsvinden. De kabel wordt op drie wijzen aangelegd: middels een gestuurde boring (HDD), matelbuizen en een open ontgraving. Bij een open ontgraving wordt er een sleuf gegraven tot 1.55 m beneden maaiveld. Onder in de sleuf wordt een bed van schoon zand aangebracht waarop de glasvezelbuizen en de 150 kV kabels komen te liggen. De geul is op zijn diepste punt tot 1.50 m breed en aan het maaiveld tot 5 meter breed. De glasvezelbuizen en de 150 kV kabels worden in de sleuf geplaatst en afgedekt met schoon zand en een plaat van kunststof op 1 meter beneden maaiveld.

Figuur 2 Technische details van de ingrepen

3. Gemeentelijk beleid archeologie

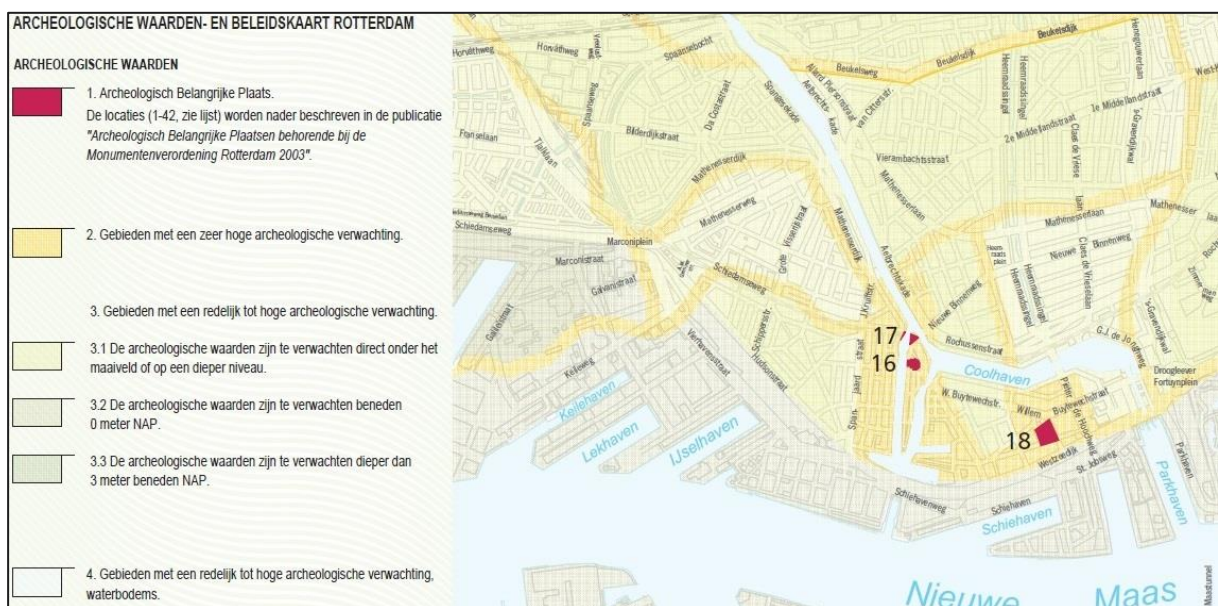
Het Bureau Oudheidkundig Onderzoek van Gemeentewerken Rotterdam (BOOR) treedt binnen de gemeente Rotterdam en een aantal buurgemeenten op als Bevoegd Gezag. In die hoedanigheid heeft het bureau aanvullende richtlijnen opgesteld voor archeologische bureauonderzoek en 'niet-gravend Inventariserend

Veldonderzoek'. Het doel van deze richtlijnen is de kwaliteit van archeologisch onderzoek en rapportage te verbeteren en te borgen. Een van de eisen van deze kwaliteitsnorm is dat er voor aanvang van het bureauonderzoek contact opgenomen dient te worden met het Bevoegd Gezag. De conclusie van dit adviesmemo is het resultaat van het contact tussen BOOR en Arcadis.

Het gemeentelijk beleid is gebaseerd op de gemeentelijke verwachtingskaart. Het onderzoeksgebied ligt voor het grootste deel in een zone waar archeologische waarden te verwachten zijn onder NAP (Figuur 3). Het gedeelte van het tracé aan de Marconistraat ligt in een zone waar archeologische waarden verwacht worden vanaf een diepte van 3 m beneden NAP. Er is één zone met een zeer hoge archeologische verwachting, dat als een dunne strook door het plangebied loopt. Voor gebieden met een zeer hoge archeologische verwachting hanteert de gemeente het volgende beleid:

Voor grondroerende werkzaamheden in gebieden met een zeer hoge archeologische verwachting is afhankelijk van de verstoringdiepte, maar ongeacht het oppervlak van de uit te voeren werkzaamheden - een vrijstelling en/of aanlegvergunning verplicht. Dit geldt niet voor werken en werkzaamheden gericht op het normale onderhoud en beheer van de betreffende gebieden en evenmin voor bestaande weg- en leidingcunetten. Voor de verlening van een vrijstelling en/of aanlegvergunning moet een plan van de voorgenomen werkzaamheden worden voorgelegd aan het BOOR. Op basis van dit plan beoordeelt het BOOR of in het voorliggende geval een archeologisch vooronderzoek (bureauonderzoek en/of inventariserend veldonderzoek) voorafgaande aan de voorgenomen werkzaamheden noodzakelijk is. De locaties en toegestane verstoringdiepten, waarvoor al dan niet een vrijstelling en/of aanlegvergunning geldt, vindt men op de Plankaart en in de Voorschriften bij de Bestemmingsplannen. Indien een archeologische paragraaf voor een specifiek Bestemmingsplan nog niet voorhanden is, dient men hierover informatie in te winnen bij het BOOR. (Bron: Archeologische Waardenkaart Rotterdam.)

Conform bovenstaand beleid heeft er overleg plaats gevonden tussen het Bevoegd Gezag en Arcadis.

Figuur 3 Uitsnede van de archeologische verwachtingskaart van de gemeente Rotterdam. Bron: BOOR.

4. Historische gebouwen

Middels historisch kaart materiaal is gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van resten van historische gebouwen binnen het plangebied. Uit deze kaarten blijkt dat het grootste gedeelte van het plangebied in het verleden weiland was (zie Figuur 4). Deze weilanden zijn daarna omgevormd tot havenkade, hier hebben in de afgelopen 150 jaar geen gebouwen gestaan. Uit Figuur 5 blijkt dat er in het begin van de 20e eeuw langs het tracé een aantal gebouwen heeft gestaan. Op het tracé zelf heeft geen bebouwing heeft gestaan. Uitgaande hiervan is

5. Conclusie en advies

De ingrepen in het plangebied bestaan uit het plaatsen van een 150kV kabelverbinding in Rotterdam, middels open ontgravingen en gestuurde boringen. Op basis van de mate van verstoring van de geplande ingrepen en het vigerend archeologie beleid, is in overleg met het Bevoegd Gezag (BOOR) bepaald dat voor de aanleg van de 150kV kabelverbinding afgezien kan worden van verder archeologisch onderzoek. Dit is door het Bevoegd Gezag bevestigd in vastgelegd in bijgevoegd brief (zie Bijlage 1) waarin staat dat BOOR naar aanleiding van de plannen geen reden ziet tot archeologisch vooronderzoek (bureauonderzoek en/of inventariserend veldonderzoek) op de planlocatie.

Op 20 februari 2017 heeft er een nader overleg plaats gevonden tussen Arcadis en BOOR. Aanleiding voor dit overleg was het 'alternatief tracé', dat in eerste instantie niet in het overleg was meegenomen. De locatie van het 'alternatief tracé' valt binnen hetzelfde archeologie beleid als het voorkeurstracé. Deze locatie wordt daarom middels dezelfde brief van het Bevoegd Gezag (zie Bijlage 1) zonder verder archeologisch onderzoek voor de voorgenomen ontwikkeling vrijgegeven. Onderstaand de reactie van het Bevoegd Gezag (contactpersoon dhr. I. van Kempen) uit de mail van 20 februari 2017.

De eventuele route via de Benjamin Franklinstraat en de Lekstraat verandert niet de eerdere conclusie van de archeologische plantoets. Het plan voor de kabelverbinding, zoals verder beschreven in de brief (AS17.03041 - 17.0012241 dd 15-02-2017), geeft geen aanleiding tot archeologisch (voor-) onderzoek.

Dit sluit niet uit dat er bij graafwerkzaamheden (niet voorspelbare) archeologische toevallsvondsten kunnen worden aangetroffen. Indien bij de bodemverstorende werkzaamheden zaken worden aangetroffen, waarvan de vinder weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het gaat om archeologische vondsten of sporen, dan is hij volgens de Erfgoedwet (artikel 5.10) verplicht dit direct te melden bij Onze Minister. De melding dient te gebeuren bij het Bevoegd Gezag van de gemeenten, in dit gevoel het Bureau Oudheidkundig Onderzoek van Gemeentewerken Rotterdam (BOOR).

Bronnen

- Archeologische Waardenkaart Rotterdam; Gemeente Rotterdam.
- Archeologisch Informatiesysteem Archis3; Rijksdienst voor het Culturele Erfgoed (RCE).
- Richtlijnen voor het uitvoeren van archeologisch bureauonderzoek en niet-gravend inventariserend veldonderzoek. 2011, BOOR.

Bijlage

- Bijlage 1. Brief van Bevoegd Gezag (BOOR).

Onderwerp:

Archeologische plantoets A2013116 verbinding 150kV
kabelverbinding Delfshaven, Rotterdam

Bezoek-/postadres:

Bureau Oudheidkundig Onderzoek Rotterdam (BOOR)
Ceintuurbaan 213b
3051 KC Rotterdam

Internet: www.rotterdam.nl/boor

Van: drs. I. van Kempen

Telefoon: 010 - 489 85 09

E-mail: i.vankempen@rotterdam.nl

Ons kenmerk: AS17/03041 - 17/0012241

Datum: 15 februari 2017

Retouradres: Ceintuurbaan 213b, 3051 KC Rotterdam

Arcadis Nederland B.V.
t.a.v. mevrouw I. de Jong
Postbus 220
3800 AE AMERSFOORT

Geachte mevrouw De Jong,

Het Bureau Oudheidkundig Onderzoek Rotterdam (BOOR) heeft op uw verzoek de noodzaak van het uitvoeren van een archeologisch (voor)onderzoek beoordeeld in het kader van de aanleg van een 150kV kabelverbinding van TenneT in Delfshaven, Rotterdam.

Beoordeling

Het BOOR ziet naar aanleiding van de plannen geen reden tot archeologisch vooronderzoek (bureauonderzoek en/of inventariserend veldonderzoek) op de planlocatie. De locatie kan voor de voorgenomen ontwikkeling worden vrijgegeven zonder archeologische bemoeienis. Het BOOR benadrukt dat er altijd rekening gehouden dient te worden met zogenaamde toevalsvondsten. Hiervan dient men op basis van de Erfgoedwet het bevoegd gezag (de gemeente Rotterdam, voor deze het BOOR) te informeren.

Beleid

Het plangebied maakt deel uit van een archeologisch kansrijk gebied. Op de Archeologische Waarden- en Beleidskaart Rotterdam (AWK 2005) wordt aan de locatie een redelijk tot hoge en deels een zeer hoge archeologische verwachting toegekend. Het tracé loopt door de bestemmingsplannen Vierhavens-Merwehallengebied, Vierhavenstraat en omgeving, Schiemonddijk en Lloydkwartier. De diepte marges van toegestane verstoring zonder vergunningsplicht variëren tussen 1 meter + NAP en 3 meter – NAP.

Toetsing

De grondroerende werkzaamheden bestaan uit de aanleg van een kabelverbinding met een lengte van circa 3 km. Een deel van het tracé wordt door open ontgraving aangelegd, waarbij gedeeltelijk binnen bestaande cunetten. Het grootste deel van het tracé wordt door middel van gestuurde boring aangelegd. De te graven sleuven hebben een diepte van 1,55 meter beneden maaiveld. De huidige maaiveld hoogte van het hele tracé ligt rond 3 meter + NAP. Dit graafwerk blijft binnen de marges van de bestemmingsplannen.

De diepte van de gestuurde boringen is nog niet bekend. De verstoring zal waarschijnlijk dieper reiken dan de beleidsmarges. De omvang van de boringen is echter beperkt. We achten de kans klein dat door het boren diep gelegen archeologische waarden in die mate worden verstoord dat eventueel toekomstig onderzoek niet meer mogelijk is.

Ook de geplande intredings- en uitredingsputten zullen met een geschatte omvang van 2 meter bij 3 meter en 1 meter diep beperkt zijn.

In verband hiermee acht het BOOR een archeologisch vooronderzoek op de planlocatie niet noodzakelijk. Bij eventuele wijzigingen in het plan, in de vorm van diepere ontgraving, kan een archeologisch vooronderzoek alsnog nodig zijn en dient het bouwplan dan ook opnieuw aan het BOOR te worden voorgelegd.

Met een vriendelijke groet,
hoogachtend,

DIRECTEUR STADSBEHEER OPENBARE WERKEN
(voor deze)

drs. A. Carmiggelt
Hoofd Bureau Oudheidkundig Onderzoek Rotterdam